

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ 'SIS' 08-12-1989

INFORMACJE KRAJOWE

SZCZECIN. 7 grudnia zbuntowali się więźniowie Zakładów Karnych w Goleniowie i Nowogardzie. Dyrektor Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych, przebywający cały czas w Goleniowie, poinformował, że zaraz po uchwaleniu przez Sejm PRL ustawy o amnestii, więźniowie opanowali dwa pawilony Zakładu Karnego. Rozbierali gzymсы, palili i niszczyli różne przedmioty. Funkcjonariusze służby więziennej są atakowani cegłami. Jest kilku rannych. Te informacje potwierdził więzień, który dzisiaj opuścił goleniowski zakład. Widział dym wydostający się z okien pawilonów opanowanych przez więźniów. W Nowogardzie, jak przyznał dyrektor OZZK, również doszło do czynnych protestów.

CZARNE (woj. ślupskie). 7 grudnia doszło do podpalenia w Zakładach Karnych. Dr Jacyna ze Szpitala Miejskiego w Człuchowie poinformował, że 7.12 wieczorem na oddział reanimacji przywieziono trzech więźniów: dwóch z ranami postrzałowymi (w udo i klatkę piersiową), trzeci nosił ślady powieszenia. Wszyscy trzej są nieprzytomni. 8.12 przed godz. 15., do tego samego szpitala, przywieziono dwóch pobitych milicjantów, obaj są w bardzo ciężkim stanie. W tej chwili (godz. 18.40) są operowani. Koszalińska rozgłośnia radiowa podała, że wypadki w Czarnem spowodowały 7 ofiar śmiertelnych. Podczas strajku w więzieniu w Czarnem, w sierpniu br. więźniowie (163 prowadziło strajk okupacyjny, ok. 1000 odmawiało pracy) ostrzegali przedstawicieli "Solidarności" i władze więzienne, że w wypadku niespełnienia postulatów będą się okaleczać. Po trzytygodniowych negocjacjach podpisano wówczas porozumienie. Część więźniów powróciła wówczas do pracy, pozostali prowadzą nadal (od sierpnia) strajk okupacyjny hal produkcyjnych. 8.12 do ZK w Czarnem udał się poseł Edward Müller, który brał udział w negocjacjach w sierpniu w roli mediatora. Więzienie w Czarnem zajmuje powierzchnię ok. 26 ha, przebywa w nim ok. 1400 więźniów. Na terenie więzienia znajduje się (okupowana od sierpnia) fabryka odlewów betonowych. Późnym wieczorem siły porządkowe otrzymały pozwolenie na wkroczenie na teren zakładu karnego i użycie środków nadzwyczajnych. Więzienie jest całkowicie zdemolowane i wypalone. Więźniowie zabarykadowali się w baraku nr.1 i co pewien czas próbują wydostać się poza teren zakładu karnego. Starając się do tego niedopuszczyć, siły porządkowe ostrzeliwują zakład z armatek gazowych.

GDANSK. Od 6 grudnia trwa pogotowie strajkowe Milicji Obywatelskiej w Trójmieście, zorganizowane przez Niezależne Związki Zawodowe Funkcjonariuszy MO. Zdecydowano się na tę akcję ponieważ postulat dotyczące usprawnienia pracy resortu i stworzenia warunków do skutecznej ochrony życia i mienia obywateli pozostają bez odpowiedzi. Oflagowane są milicyjne samochody i komisariaty. Dziś godz.14 rozpoczęły się rozmowy przedstawicieli związku funkcyjniarzy z komisją MSW z Warszawy.

WARSZAWA. Tematem dyskusji piątkowego posiedzenia Społecznej Rady Planowania były warianty założeń polityki społeczno-gospodarczej rok 1990. Centralny Urząd Planowania zaproponował dwa scenariusze rozwoju sytuacji w 1990. Pierwszy pesymistyczny zakłada, że w najbliższym okresie nie będzie możliwe przezwyciężenie ujemnych skutków spadku produkcji węgla oraz procesów dostosowawczych, wymuszonych przez mechanizm rynkowy, a efekty pomocy zagranicznej w sferze produkcji ujawnić się mogą dopiero po 2-3 latach. Scenariusz optymistyczny zakłada, iż mimo ogólnego spadku wydobycia węgla,

dostawy paliw i energii pokryją potrzeby produkcji przemysłu, a ujemne skutki ograniczenia produkcji, z tytułu upadania nieefektywnych przedsiębiorstw, zostaną zrekomensowane produkcją w nowopowstałych firmach, poprawa efektywności i wzrostem produkcji w powstałych przedsiębiorstwach oraz wzrostem importu zaopatrzeniowego finansowanego z pomocy zagranicznej.

W dyskusji, prof. Grzegorz Kołotko z SGPiS podkreślił fakt, iż w obecnej sytuacji trudno jest cokolwiek planować i komisja w swoich pracach częściej coś przewiduje, niż planuje. Natomiast prof. Włodzimierz Bojarski określił przedstawiony plan polityki społeczno-gospodarczej jako defensywny i bierny, zauważając brak w nim scenariusza aktywności, który czynnie zaangażowałby społeczeństwo i tym samym podniósł poziom jego ofiarności. Na zakończenie przedstawiciel rządu min. Osiatyński zapewnił, iż rząd wyciągnie wnioski z posiedzenia Społecznej Rady Planowania oraz powiedział, że przedstawiony scenariusz pesymistyczny polityki społeczno-gospodarczej jest w gruncie rzeczy optymistyczny.

NOWA HUTA. Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej zobowiązało naczelnika dzielnicy przeniesienia pomnika Lenina w inne miejsce do dnia 12.12. Decyzję podjęto w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców dzielnicy.

POZNAN. Pod przewodnictwem I sekretarza PZPR węzła kolejowego Poznań, tworzony jest Autonomiczny Związek Zawodowy Pracowników Węzła Poznań. Wywierany jest nacisk na pracowników szczebla kierowniczego, aby wstępowali do związku. Okręgowa Sekcja Kolejarzy NSZZ 'S' Zachodniego Okręgu Kolei Państwowych wystosowała oświadczenie, w którym stwierdza m.in. iż nowy związek ma jedynie służyć zachowaniu 'dużych lokali i ciepłych etacików'. Dyrektor naczelny ZDOKP zabronił nadania oświadczenia do Komisji Zakładowych NSZZ 'S' węzła zachodniego i okręgowych sekcji 'S' na sieci PKP.

LESZNO. Rada Pracownicza Przedsiębiorstwa Usług Technicznych w Górze i NSZZ 'S' odbyła 7.12 rozmowę z wojewodą, w trakcie której zdecydowano o zwolnieniu dyrektora przedsiębiorstwa.

LESZNO. 9.12 odbędzie się I tura Zjazdu Regionalnego 'S'. W regionie zarejestrowanych jest ponad 180 Komisji Zakładowych.

SIEDLCE. 5 grudnia, przed siedzibą Urzędu Wojewódzkiego, miała miejsce pikietą TKK PPS. Wziął w niej udział wiceprzewodniczący TKK PPS Adam Bobryk. Demonstranci domagali się usunięcia dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego, który jest posadzany o liczne nadużycia, w tym - finansowe. Wieczorem tego samego dnia wniosek TKK poparły struktury 'Solidarności' i Miejskiego Komitetu Obywatelskiego. 6 grudnia wojewoda siedlecki udzielił dymisji dyrektorowi wydziału, a 7 grudnia decyzja ta została zatwierdzona przez prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

SIEDLCE. 8.12. odbył się ingres biskupa Alojzego Orszulika. Był obecny premier Tadeusz Mazowiecki oraz m.in. gen. Czesław Kiszczak. W uroczystościach wzięli również udział przedstawiciele Episkopatu, Sejmu i Senatu.

WROCLAW. 6.12. dyrekcja i Komisja Zakładowa 'Solidarności' przy Teatrze Polskim we Wrocławiu, zwrócili się, za pośrednictwem RKW NSZZ 'Solidarność', do przedstawicieli dużych zakładów pracy o pomoc finansową w zrealizowaniu widowiska dla dzieci. W zamian za

poniesione koszty organizatorzy obiecują przekazanie każdemu ze sponsorów 2 tysiące bezpłatnych biletów.

WROCLAW. Pracownicy i członkowie PSS 'Społem - Północ' zaprotestowali w piśmie z 8 grudnia przeciwko złym formom zarządzania. W petycji piszą: "Protestujemy także przeciwko formie wyboru nowego prezesa zarządu spółdzielni. Jednocześnie uważamy, że zmiana prezesa bez modyfikacji struktury i organizacji spółdzielni nie spowoduje poprawy sytuacji w pracy i płacy na terenie zakładu. Nadal nieudolność w kierowaniu oraz wysokie koszty własne spadają na barki pracowników."

OPOLE. 24 listopada jedenastu pracowników Spółdzielni Inwalidów 'Perspektywa' rozpoczęło głodówkę. Ta ostra forma protestu została spowodowana przez zarząd spółdzielni, który nie reagował na wysuwane przez załogę postulaty. Dotyczyły one m.in. wulgarnego, poniżającego i pogardliwego traktowania inwalidów przez prezesa i kierownictwo. Inwalidzi żądali również zmian w zarządzaniu spółdzielnią oraz odwołania dotychczasowego zarządu. Po dwóch dniach protestu, w związku z rezygnacją prezesa ze swego stanowiska, pracownicy spółdzielni strajk zawiesili. 1 grudnia, na posiedzeniu zamkniętym, Rada Nadzorcza cofnęła swą poprzednią decyzję odwołującą prezesa. Inwalidzi jednak nie zrezygnowali - zaprosili do udziału w walnym zgromadzeniu członków spółdzielni przedstawicieli 'Solidarności', posła, księdza i wicewojewodę. Walne zgromadzenie zaplanowane jest na 15 grudnia.

WARSZAWA. Pracownicy PKP zbierają podpisy pod petycją do Sejmu, w której wnoszą o zmianę ustawy o samorządzie pracowniczym oraz ustawy o Przedsiębiorstwie 'Polskie Koleje Państwowe'. W petycji stwierdzają, że uchwalona przez Sejm poprzedniej kadencji ustawa o zasadach funkcjonowania PKP uniemożliwia tworzenie samorządu pracowniczego na szczeblu Przedsiębiorstwa PKP jako całości i Okręgów Kolei Państwowych. "Powoduje to brak reprezentacji załogi na centralnych szczeblach zarządzania i możliwości wpływania poprzez nią na podejmowane tam decyzje, dotyczące zasad funkcjonowania i gospodarowania w przedsiębiorstwie. Samorząd w takiej formie jest dla nas nie do przyjęcia, w związku z czym domagamy się rozszerzenia ustawy o samorządach pracowniczych także na pracowników PKP" - stwierdzają pracownicy. Komisja Zakładowa 'S' centrali CDOKP poparła tę petycję oraz postanowiła powołać zespół roboczy ds. samorządu w celu opracowania projektu zmian w ustawach.

KATOWICE. W Katowicach od pewnego czasu działa grupa osób, podająca się za Regionalną Komisję Organizacyjną 'S'. Koło dworca PKP, RKO na straganie z ogromnym napisem 'RKO' sprzedaje, nie posiadając żadnych zezwoleń, drożdżówki. Sprzedaż prowadzona jest obok stolika z Gazetą Wyborczą tak aby przechodnie identyfikowali oba stoiska pod szyldem RKO. Przeniesienia stoiska 'Gazety...' nie dają rezultatu, gdyż za każdym razem RKO rozkłada swój stragan obok. Grupa ta nie jest w żaden sposób związana z NSZZ 'S'. Katowicka 'Trybuna Robotnicza' zamieściła oświadczenie RKO pod nagłówkiem 'Stanowisko Solidarności Regionu Śląsko Dąbrowskiego'. Rzecznik prasowy regionalnej 'S' zdementował to oświadczenie i kategorycznie odciął się od jego autorów.

CHELM. W dniach 9-10 grudnia odbędzie się III Walny Zjazd NSZZ 'S' Regionu Chełmskiego. Weźmie w nim udział ok. 110 delegatów. Program Zjazdu przewiduje sprawozdanie Tymczasowego Komitetu 'S' z działalności po 13. grudnia 81. W czasie Zjazdu wybrane zostaną nowe

władze regionalne związku.

CZĘSTOCHOWA. 9.12. rozpoczyna się II Walny Zjazd Delegatów NSZZ 'S' Regionu Częstochowskiego.

INFORMACJE ZAGRANICZNE.

BUDAPESZT. 8.12. rozpoczęły się trzydniowe konsultacje rządu z partiami politycznymi, organizacjami społecznymi i przedstawicielami Zgromadzenia Narodowego. Ich tematem są wybory do parlamentu.

BUDAPESZT. Rada Ministrów zapowiedziała, że będzie popierać wszelkie inicjatywy mające na celu przyspieszenie zamykania nierentownych zakładów.

BUDAPESZT. Przedstawiciele organizacji zajmujących się uchodźcami, 7 grudnia, na spotkaniu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych podali, że w ciągu ostatnich dwóch lat przybyło na Węgry ponad 30 tysięcy obywateli rumuńskich; ponad 2000 spośród nich opuściło Węgry udając się do innych państw; 540 - powróciło do Rumunii. Władze węgierskie nie przyjęły 2671 osób. Wyraźnie wzrasta liczba nie węgierskich uchodźców - obecnie stanowią oni prawie 50 procent imigrantów przybywających na Węgry.

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 7.12. Prezydent Republiki Gustav Husak przyjął premiera Adamca, który podał się do dymisji. Została ona przyjęta. Następnie Husak przyjął pierwszego wicepremiera Martina Czalfa i powierzył mu kierownictwo rządu, dopełnienie jego składu bądź ewentualnie utworzenie nowego rządu.

PRAGA. Forum Obywatelskie stwierdziło, że skład nowego rządu ma dawać gwarancje, że nie dojdzie do żadnych niepokojów społecznych, czy też rozkładu gospodarki. Przy czym żadna grupa obywateli, nie wyłączając KPCz, nie może być dyskryminowana. Forum Obywatelskie ogłosiło, że nie pragnie strajków jako środka nacisku politycznego, bowiem stara się zminimalizować straty gospodarcze, jednak nie zawaha się ogłosić protestacyjnego strajku w przypadku, gdyby ludzi chciano pozbawić godności.

PRAGA. FO podało konkretne propozycje kandydatur na poszczególnych ministrów. Na jednego z wicepremierów zaproponowało dr Jana Czarnogurskiego; na wicepremiera zajmującego się problemami sfery ekonomicznej zastępcę dyrektora instytutu prognostycznego Czechosłowackiej Akademii Nauk, członka KPCz - inż. Vladimira Dlouhého; na wicepremiera zajmującego się problemami systemu politycznego - politologa prof. Miroslava Kusego; na ministra spraw zagranicznych - Jirięgo Diensbira - byłego członka KPCz; na ministra finansów - inż. Vaclava Klauza - ekonomistę; na ministra pracy i spraw socjalnych - Petra Milera - robotnik CKD / największa fabryka w Pradze/. Z obecnych ministrów rządu federalnego poparcie FO ma członek Czechosłowackiej Partii Ludowej Reichel - minister d.s. rozwoju technicznego. Martin Czalfa nie cieszy się poparciem FO i ruchu 'Społeczeństwo Przeciw Przemocy', nie dał się poznać jako silny i prężny polityk, ale FO jest gotowe z nim współpracować.

PRAGA. Na konferencji prasowej Vaclav Havel powiedział, że gdyby zaszła taka potrzeba, jest gotów przyjąć funkcję Prezydenta, chociaż

wolałby poświęcić się pracy literackiej. Według niego Prezydentem powinien być Czech, ponieważ premierem jest Słowak. Nie powinien on być członkiem żadnej partii politycznej, ponieważ większość społeczeństwa nie należy do żadnej partii.

PRAGA. Prezydium KC Czechosłowackiej Partii Socjalistycznej wyraziło poparcie dla Martina Czałfy, który ma utworzyć nowy rząd. Jednocześnie zastrzegło się, że skład nowego rządu miałby odpowiadać obecnej sytuacji politycznej i rozłożeniu sił politycznych w kraju. Prezydium żąda, by nowy rząd został utworzony do 10.12.

PRAGA. Prezydium KC KPCz 7.12. wykluczyło z partii M. Jakesa i M. Stepana za poważne błędy polityczne przy rozwiązywaniu trudnej sytuacji politycznej. Prezydium zwróciło się też do członków KC KPCz w wieku emerytalnym, aby i oni ustąpili ze składu KC. Powołano specjalną komisję, która zajmie się badaniem wykorzystywania funkcji partyjnych niezgodnie z prawem. Nadzwyczajny zjazd KPCz ma być zwołany na 20-21. grudnia tego roku.

PRAGA. 8.12. odbyło się posiedzenie rządu słowackiego. 6 ministrów podało się do dymisji. Pozostali decyzję o dymisji pozostawili Prezydium Słowackiej Rady Narodowej.

PRAGA. Rzecznik wspólnej komisji obu parlamentów stwierdził, że Jakes i Stepan ponoszą pełną odpowiedzialność za wydarzenia 17.11. Jednocześnie przypomniał, że stanowisko KC KPCz przyjęte po 17.11. potwierdzało pełną zasadność użycia sił w tym dniu.

PRAGA. Czechosłowacja zwróciła się do rządu USA o zniesienie rozporządzeń dyskryminujących towary czzechosłowackie najpóźniej do 1.01.90. Jednocześnie zwróciła się o pomoc, podobną do tej jaką USA udziela Polsce i Węgrom.

PRAGA. Forum Obywatelskie odwiedzili przedstawiciele Wolnych Demokratów i Forum Demokratycznego z Węgier, mający nadzieję, że FO poprze ich stanowisko w sprawie budowy zapory Gabčíkovo - Nagymaros. W najbliższym czasie dojdzie do spotkania FO i delegacji Frontu Narodowego, na którym będą porównywane projekty nowej konstytucji.

PRAGA. 7.12. odbyły się spotkania: przedstawicieli FO i Ambasady ZSRR w Pradze oraz FO na czele z V. Mavelem i delegacji Ministerstwa Obrony Narodowej, na czele z min. Vackiem. Wydano wspólne oświadczenie, w którym stwierdzono, że społeczeństwo nie ma podstaw do braku zaufania do czzechosłowackiej armii ludowej.

ZSRR

UFA. 9.12. Według danych Komitetu Rejonowego Komsomolu w Ordżonikidze, w ciągu ostatnich 11 miesięcy z organizacji tej wypisało się ok. 3 tys. osób. W trzech mało liczebnych organizacjach rejonowych podjęto próby opuszczenia szeregów Komsomolu przez wszystkich członków. W ciągu ostatnich trzech lat Baszkiria (4 mln mieszkańców) utraciła ponad 150 tysięcy komsomolców. Zjawisko to przybiera na sile.

WILNO. 3.12. Przez dwa dni toczyły się tu obrady XIV zjazdu Socjaldemokratycznej Partii Litwy. Obecni byli przedstawiciele frontów ludowych wielu republik, goście z Wielkiej Brytanii, RFN, USA, Szwecji i Polski. Wystosowano posłania do M. Gorbaczowa i G. Busha, akcentujące problem państw bałtyckich. Przewodniczącym

SDKL został deputowany ludowy ZSRR, K. Antanavicius, wybrano również prezydium partii. Zjazd przyjął rezolucje: "Oдноśnie praw człowieka" oraz "Oдноśnie sytuacji ekologicznej", odezwę do bezdomnych Litwy, z idea utworzenia Związku Bezdomnych, oraz odezwę "Do sił demokratycznych w ZSRR".

JUZNO-SACHALINSK. W końcu listopada adwokat M. Towbin zażądał dokonania oceny prawnej zestrzelenia przez wojsko 1 stycznia 83 roku pasażerskiego Boeinga południowokoreańskich linii lotniczych.

MOSKWA. 7.12. Przy wejściu do sekretariatu Rady Najwyższej ZSRR oddział specjalny armii radzieckiej dokonał pobicia ponad 300 uchodźców-Ormian z Baku, w tym kobiet i dzieci. O 17.00 w celu zwrócenia na siebie uwagi i wpuszczenia ich do sekretariatu RN, zagroździł oni odcinek prospektu Marksa vis-a-vis gmachu Maneżu. Również w Armenii panuje ogólnonarodowa żałoba. Od samego rana tysiące ludzi przyjeżdżały do Stepanakertu i Stepanakanu dla uczczenia ofiar kataklizmu. O 11.41 - w godzinie rozpoczęcia się trzęsienia ziemi we wszystkich cerkwiach zabiły dzwony.

MOSKWA. 7.12. W rocznicę trzęsienia ziemi w Armenii, na placu Puszkina zgromadzili się, z płonącymi świecami w dłoniach, członkowie Komitetu Obrony Manuczarowa i Stowarzyszenia "Memorial", pikietujący dotychczas gmach prokuratury ZSRR. Po pewnym czasie zgromadzeni przeszli do pobliskiego kina "Udarnik", na posiedzenie Ormiańskiego Stowarzyszenia Kulturalnego, połączone z pokazem filmów dokumentalnych o tragedii republiki.

MOSKWA. 8.12. W Kolegium Adwokackim odprawiono panichidę cywilną za zmarłą obrończynię praw człowieka, mecenas Zofię Kallistratową. Obecni byli m.in. prof Sacharow, L. Timofiejew, S.Kowalow, którzy wygłosili mowy pożegnalne. Następnie odbył się pogrzeb Kallistratowej na cmentarzu Wostriakowskim. Panichida kontynuowana jest w cerkwi.

LENINGRAD. 6.12. Przy stadionie sportowym im. Lenina Leningradzki Front Ludowy przeprowadził wiec, w którym uczestniczyło ponad 20 tysięcy osób. Przyjęto rezolucję "Pociągnąć partię do odpowiedzialności", podnoszono hasła "Chcemy własności prywatnej", "Dość mówienia-trzeba czynu". Doszło do werbalnej konfrontacji z demonstrującymi również "twardogłowymi". Wezwano do strajku 12 grudnia w obronie dziennikarza niezależnego, Siergieja Kuzniecowa.